

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Hétfőn

15. szám.

Pest, majus 7-kén 1849.

Borúra derű.

Folyó év május 1-től december végig a Marczius Tizenötödikére ezennel előfizetés nyitattik. — Előfizethetni a kiadó hivatalban (Országut Kunevalderház) és minden álladalmi postahivatalnál. — Előfizetési ár: Budapesten házhordással 5 fr. postán borítékban küldve 6 fr. p. p.

Hónapos előfizetést csak helyben, s a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadunk el.

Hirdetésekre egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 2 kr. pp. fiztetik.

Pest majus 7-kén 1849.

Tegnapelőtt óta Buda ostromlása még mindig foly. Pest kevesebbet, lövetik mint első éjszaka! A kár eddig nem tetemes, bár némely házat több golyó, bomba és rakéta ért. Ugy látszik, a látásban fekvő középületeket vevék leginkább célpontul, de csak a börze szenvedett valamit. Tűz Pesten nem támadt, de Budán szombatról vasárnapra éjjel nagy tűz volt, s a Tabánban a Likaházban néhány szoba gyult fel egy betört gránáttól, de a tűz elnyomatott. — Emberélet azonban, fájdalom, már több veszett el.

Sokan kénytelenek a várost elhagyni, nagy sereg, kivált Teréz külvárosi nők a városligeten kívül tanyáznak.

Népünkben az ágyúztatás eddig semmi féltelmet nem gerjeszte, sőt még nagyobb elkésredést és utálatot szült.

Hentzi kegyetlenségét hazudsággal tetézté. A pestiekhez placatot intézte, mellyben a város lövetését azzal indokolá, hogy Pestről Budára ágyúlvések történtek, s ez teljes hazugság. Illyen egy osztrák tábornok katonai becsülete.

Buda keserves állapotban van. Ki a vár vagy a karószánczok közelében utcán, udvaron, kertben mutatkozik, arra lőnek. Itt is több élet esett áldozatul.

Ma különösen a szent Gellértet lövik. — Tegnap a várban zárva volt munkásokat kibocsátá Hentzi. Ezek szerint a várban már sok a sebesült, s a víz fogy.

Kossuth Lajos, a nemzet parancsából Magyarország, s minden hozzá tartozó országok, részek és tartományok kormányzó elnöke, ezennel adom tudtára minden törvényhatóságoknak, egyházi, világi s katonai hivataloknak, tisztviselő-

nek és lakosoknak, mikint én az álladalom ideiglenes ministeri kormányzata, s kormányzati szervezete iránt a nemzetgyűlésnek következő előterjesztést, s illetőleg tudósítást nyujtottam be:

„A nemzetgyűlésnek.

Kötelességemnek tartom jelenteni, miként a nemzetgyűlés által reám ruházott hatóságnál fogva miniszterekül következőket neveztem ki:

Belügyminiszterré, egyszersmind a ministeri tanács elnökévé: Szemere Bertalan képviselőt.

Külföldügyminiszterré: gr. Batthyány Kázmér baranyai főispánt.

Pénzügyminiszterré: Duschek Ferencz pénzügyministeri statustitkárt.

Közlekedési miniszterré Csányi Lászlót.

Vallás- s közoktatási miniszterré: Horváth Mihály, vál. csanádi püspököt.

Igazságügyminiszterré: Vukovits Sebő képviselőt.

A hadügyminister iránt jelentésemet legközelebb megteendem.

A kereskedelmi ministerium vezetését az illető minister kinevezetései ideiglenesen gr. Batthyány Kázmér külföldügyminister viendli.

A mi már a kormányzatnak organismusát illeti, ennek a designált ministerium már itt levő tagjai közegyetértésével történt megállapításánál két alapelv tartott szem előtt:

Egyik az: hogy midőn a nemzetgyűlés ápril 19-én hozott függetlenségi határozatában az ország jövőndő kormányrendszerének minden részleteiben a nemzetgyűlés által történendő megállapításáig azt rendelé: hogy az országot egész egyetemes kiterjedésében a magam mellé veendő miniszterekkel, egy saját magamnak, mint az általam nevezendő minisztereknek személyes felelősségünk, s számadási kötelezettségünk mellett kormányozzam, csak ideiglenes kormányt alapított, az alkotmányozás hatalmát pedig, mint a függetlenségi nyilatkozat által a nemzetgyűlésre visszaszállott népfelség természetes corrolariumát, s egyszersmind a kormányzat egész működése felett a felelősségre s számadásra — vonás folytonos gyakorlásának jogát is magának tartotta fen. A miből természetesen következik, hogy a nemzetgyűlés hatóságára, működésére, s működési körére, idejére, s formáira nézve bár mit is határozni, szóval a nemzetgyűlés iránt és felett rendelkezni az ideiglenes kormányzati organisatio köréhez nem tartozhatik, hanem mind ez a dolog természeténél fogva magának a nemzetgyűlésnek van fenntartva.

Következőleg az álladalom ideiglenes kormányának a nemzetgyűlés irányabani viszonya a folytonos felelősségben, számadási kötelezettség-

ben, s törvényei és határozatai iránti engedelmességben határozódván, csak arra van szükség, hogy a kormányzó és miniszterek közti kölcsönös viszony a szükséges egység s öszhangzás végett fővonásaiban kijelöltessék. S erre nézve alapul, második vezérelv gyanánt az vétetett fel: hogy ezen viszonynak akkint kell meghatározatni, miszerint a nemzetgyűlés folytonos örködésén kívül a nemzet a maga szabadságának és függetlenségének biztosítékát ebben is feltalálja.

Ezen elvből indulva az alkotmányos élet kelteke szerint a miniszterekkel abban állapotam meg:

1-ör. Hogy a kormányzó bármely rendeletei, parancsai, határozatai, kinevezései, csak ugy érvényesek, ha a miniszterek egyike által is aláíratnak; következőleg.

2-or. Hogy a kormányzó csak a miniszterek által kormányozhat.

3-or. Hogy a kormányzónak valamint felelőssége, ugy hatósága is a magasabb, ugy egyházi, mint világi és katonai hivatalok kinevezésén kívül, különösebben az álladalom kormányzati politikájának meghatározására, s a rendezést és szabályozást meghatározó rendeleteknek megállapítására szoritkozik. Mire nézve tehát a miniszterek sem összesen sem egyenként a kormányzó megegyezése nélkül nem határozhatnak. Mig ellenben

4-szer. Az egyetértőleg megállapított kormányzati politika, s rendező s szabályzó rendeletek végrehajtása körében, a közigazgatás minden ágaira nézve a miniszterek saját hatóságukkal és saját felelősségük mellett intézkednek. A miniszterek választása, következőleg ha felelősség érzetében azt elkerülhetlenné látná, részben vagy egészben változtatása is, ezen ideiglenes kormány egész ideje alatt a nemzetgyűlés határozata értelmében természetesen a kormányzó hatóságához tartozván.

5-ször. Olly rendelkezések, mellyek az álladalom sorsának s jövőndőjének alakulására lényeges befolyással lehetnek, mint például: hadüzenet, béke és szövetségkötés, teljes érvényességet csak a nemzetgyűlés helybenhagyásával nyerhetnek.

Ezek azon állapotások, miket a nemzetgyűlés helybenhagyása alá terjeszteni, valamint kötelességemnek, ugy elegendőnek is tartottam. — Minden egyebek az alkalmazási részletekhez, s az eljárás formáihoz levén számithatók.

Annyit mindazonáltal a kormányzati ügyek tárcza szerinti felosztására nézve megemlíteni nem tartok feleslegesnek, hogy azon ministerium, melly az 1848. 3. tcz. által a király személye mellé volt rendelve, a volt dynastia hitszegése s

a nemzet függetlenségi nyilatkozata által magában elenyészvén, helyébe az álladalom külügyei-nek igazgatása végett a külügyminister lép. Ellenben más egyéb azon megszüntetett ministerium köréhez számított ügyek, mint nevezetesen a katonai hivatalokrai kinevezések, az illető minister ellenjegyzési köréhez tartozandnak.

A megkegyelmezési jognak gyakorlatára nézve pedig czélszerűnek látszik egy kegyelmi széknek felállítása, melly 4 tagból álland, kiket a kormányzó nevez ki. Ezen kegyelmi szék fogván az igazságügyminister elnöksége alatt minden megkegyelmezési ügyekben — de csak bírói ítélet után — határozni. A megkegyelmezési oklevél pedig az igazságügyminister ellenjegyzése mellett a kormányzó által a nemzet nevében fog aláírtni és kiadatni.

Ezen elvek alapján vélném úgy a kormányzó által a nemzetgyűlés előtt, mint a ministerek által a kormányzó előtt leteendő esküformát megállapítandónak, melly a jelen körülmények szerint alig volna többre terjeszthető, mint a nemzet függetlenségi nyilatkozatának minden következményeiben fentartására, s a nemzetgyűlés törvényei s határozatal iránti engedelmességre. Kelt Debreczenben, majus 1-jén 1849, az ország kormányzó elnöke Kossuth Lajos, m. k.

Melly előterjesztésemet a nemzetgyűlés mai napon tartott vegyes ülésében a ministeri kinevezésekre nézve kellő tudomásul vevén, többi részre nézve pedig helyeslő és helybenhagyván, ezennel közhírré teszem, hogy a fennevezett ministerek mai naptól kezdve kormányzati hivatalos működéseiket megkezdették.

Kelt Debreczenben, majus 2-kán 1849.

Kossuth Lajos,
országos kormányzó.

Az ország kormányzó elnökétől.

Békésmegye közönsége a nemzetgyűlésnek f. é. apr. 14-kén kimondott függetlenségi határozatát az april 25-én ünnepélyesen tartott közgyűlésben határtalan lelkesedéssel fogadván, ezen nagyszerű határozat emlékeül a sérült honvédek ápolására, az elhaltak szülői, özvegyei vagy árvái fölségelésére 48 óra alatt 3000 pftot lefizettek, 50 egynéhány ujoncz pedig hazánk védseregébe önkénytelen azonnal fölsapott.

Honunk jelen történetében sok olly események foglalvák, minőket a historiai gyéren mutat fel, öröm rezi át a hazafi keblét ezek hallatára, mellyek a meggyőződést törhetlen hitté emelik, miként a nagy feladat, mit a nemzet maga elébe kitűzött, hozzá illőleg be is fog fejeztetni. — A hon függetlensége megszilárdítására nézve Békésmegye azok sorában áll, kik semmi áldozattól vissza nem ijedtek, és majd ha isten segedelmével befejeztetni fog, Békés megyének fennmarad, s tudattal nézni végig az elmúlt eseményeken, mellyek közepette mint törvényhatóság hazafi állásának híven megfelelt; fogadja a nemzet háláját.

A megye közönségének ez érdemben a kor-

mányhoz intézett levele egész terjedelmében közölni fog.

Kelt Debreczenben, majus 2-kán 1849.

Az ország kormányzó elnöke.

A Hajdukerület — folyó évi april 28-án tartott ülésében — megtudván a nemzetgyűlésnek april 14-ki, az osztrák-habsburg viszonyt száműző határozatát, leirhatlan lelkesedésében — hogy ezen napnak emléket emeljen — az ujonc megajánlott 50,000 ujonczból, a Hajdukerületből kiállítandók közül 150 lovast teljesen felszerelve kiállítani határozta.

Ezen határozat méltó a Boeskey ideje óta mindvégiglen igaz magyar hajdukhöz, kiknek — bár kerülete csak hat városból áll is — a nemzet szabadságharczában mindazáltal jelenleg is 3000 fia vesznek részt. Ezen ajánlást jobban megdicsérni nem lehet, mint ha minden hatóságoknak követésre méltó mintá gyanánt állittatik fel.

A hajduk nemzetünk háláját régen kiérdemelték.

A kerületnek ez érdembeni tudósítása egészben közölni fog.

Kelt Debreczenben, majus 3. 1849.

Az ország kormányzó elnöke.

Az ország kormányzó elnöke a közmunka- és közlekedési minister Csányi Lászlóhoz következő levelet intézett:

Az ország királyhágóntuli részeinek meleg ohajtásai közé tartozik Kolozvárnak Debreczen felé Pesttel vasut általi összeköttetése, melly a gyors, olcsó és szakadatlan közlekedés jótéteményein kívül, az ország szívének ezen távol vidékekkeli szellemi kapcsolatára is kedvezőleg hatva, az Unio által egybekötött országrészeket a forgalomnak gyors ériakkezésével is összeforrasztja.

Ezen ohajtás teljesítése hő vágyaim közé tartozván, saját kívánságommal találkozott minister ur, midőn eddigi országos biztosi minőségében engem ezen vasut létesítése körüli elömlő munkálatok elrendelésére felhívott.

Most, midőn minister ur az álladalom közlekedési ügyeinek kormányzatát átveszi, ezen előterjesztésének valósitása — mellyhez megegyezésemet örömmel adom — egyenesen hivatalos köréhez tartozandik, s kedves dolgot vélek minister urnak tenni, midőn ezennel felhívom, hogy országos biztosi bucsuszavában adja tudtul királyhágóntuli hazánkfiainak, kiknek körében magának hazánk iránt anyai érdemeket szerzett, hogy az említett vasut iránti ohajtásuk teljesítésére az intézkedések minister ur által haladéktalanul meg fognak tétetni.

Kelt Debreczenben, majus 2-kán 1849.

Az ország kormányzó elnöke.

Perczel alezredes és péteryári várparancsnok april 26-án kelt tudósítása.

Ellenségeink igen sovárognak várunk után, kivált mióta kilátásuk annak elfoglalhatására

fogni kezd. — Perczel tábornok ur operatiót a Tiszán áttévén, a rácok a római sánczokban ismét megfészkeltek. — 22-kén egy szemlegető erőt küldtem feljök, melly helyzetükről meggyőződjk. — Naponta megtámadtatunk, hol Karlovitz s Kamenicz, hol Ujvidék felől, hol minden oldalról. — Jelesen 23-án Karlovicz és Kamenicz felől nagy erővel támadtattunk meg, mire magam vivén segítséget, a támadást minden ponton keményen visszavertük. Veszteségünk csekély, az ellenség azonban sok holtat hagyott maga után. Ugyanez esztették le Kameniczról hidunk elrontására szánt tüzi pattanó ladikjukat, de hidászaink azt elfogták, s azután minden kár nélkül szétpattant. — 24-én a római sánczokból és Kamenitz felé támadtattunk meg, de kevés nyomattékkal; ugyanez nap éjjel táján bocsaták le reánk tüzi hajóik egész seregét, összesen tizenegyet. Ezek is azonban hidászaink erélyessége által és a vízben általam készített kis gát segítségével nagyobb részben kártétel nélkül roppant tűzpatanások közt elenyészvén, némellyeket pedig a várból szét lödözvén, csak a 4-ik és 5-ik kettős hajó közeledett a hidnak azon részéhez, mellyet tökéletesen lehordani nem lehet; és kezdett ugyan e rész égni, de oltószereink készen állván, a tűznek csakhamar urai lettünk. A hid másnap délig helyreállittatott, s vízi gátjaink is tökéletesen készek, mellyek jövőre az ellenség illy kísérleteitől biztosítandnak bennünket. — A tüzi hajók feltartóztatásában különösen kitüntette magát Nagel, utász-főhadnagy.

Tegnap, azaz 25-kén ismét megtámadták Ujvidéket a római sánczokból, de sikertelenül, mert keményen visszaverttek.

Remélem, nem sokára fel fognak hagyni e szemtelen támadásokkal.

Kelt Debreczenben majus 1-én 1849.

A tábornoki osztály igazgatósága által.

Közlönyből. April 24-kén. Pécssett megérkezett felülről a 'Befehl,' hogy a katonaság takarodjk Eszék felé. Volt azonban a katonaság között több egyén, kik Eszék helyett Bajára, s innét hozzánk jöttek; t. i. Vargay Mihál bajai születésű, az 52-d. számú Ferencz Károly ezrednél Olaszthonban mint hadnagy szolgálván, a mult hónapban néhány tiszttel Pécsre küldetett a szükséges ujonczokat a 3-d. z. alj számára a nagy Windischgräcz alattvalói közül összeszedni; volt is már huszonegy embere az egész z. aljban, többnyire a sorozredekben szolgált, de elfogott magyar egyének; de a z. alj sehogy sem akart alakulni; Kablás József tizedessel csakhamar megszökött 8, s ezekkel együtt 25-kén Vargay Mihál hadnagy is, sok viszontagságok után a Dunán átkelvén, szerencsésen megérkezett, égvén a kívánságtól, imádott hazája védelmében, s a galád zsarnok zsoldosai ellen fegyvert foghatni.

Szent-Tamás táján halászatot tartanak az emberek a bácsi csatornában, s a kifogott holtaknál pénzt s egyéb tárgyakat találnak.

Ó- és Kis-Kéren van tetemes erőnk. Szalmá-ly Ferencz képviselő és segéd-kormánybiztos

Perczel táborában, elejétől kezdve folytonos ügyességgel intézi a köréhez tartozó tárgyakat.

Az alsó vidékekről folyvást hajtatik marha és birka Szabadkára.

„Ferenczesatorna“ nincs többé, hanem e helyett van „bácsi csatorna,“ gróf Batthyány eltörölve az undort támasztó nevet.

Haczell Márton, újonnan leküldött bácsamegyei kormánybiztos, ismert jeles tehetségeinél fogva erélyesen s eszélyesen folytatja a gróf Batthyány Kázmér kezdette nehéz munkát. Az elhagyott s a hazaárulóktól lefoglalt javak kezelésére egy választmány neveztetett ki, mellyről máskor bővebben.

A megyében és szabad városokban megparancsoltatott, hogy minden jelek, mellyek az osztrák házra emlékeztetnek, semmisíttessenek meg.

Milly felségesen érezzük magunkat, hogy ismét miénk Budapest! Pompás ölnyi betűkkel hirdettük az örömet, és hálát adtunk istenünknek, kibén a veszély legaggasztóbb perczeiben biztunk!

— Ungvárt, april 23-kán 1849. Ma délután 4 órakor irószobámba Bay Bertalan őrnagy, Zombory százados, Horvát Miklós, Böszörményi József, Gálotsi Gusztáv urak jelenlétében bejön hozzám pallói lakos Ferencz Gábor, mintegy 26 éves igaz magyar, bevezet három fiatal legényt, mint a virágszál: Ferencz Jánost, Ferencz Ferit, Varga Györgyöt, ezen egyszerű, de lelkes nyilatkozattal: „Ma tudtuk meg, hogy közeledik az ellenség, s hogy népfelkelést rendel kormánybiztos ur; felkelünk mindnyájan, védjük hazánkat, de a három öcsém megértvén, hogy veszedelemben van hazánk, magukat védelmére fölládozzák, katonák kívánnak lenni. Nem kell nekik semmi foglaló, pénzért nem mennek, úgy is élhetnek munkájok és földjük után, egyedül csak hazájukat védeni kívánják. Még ma délig szántottak, ugymond, szántásközben határozták el, hogy az ösztökét karddal cseréljük fel, míg a haza veszedelemben lesz.

Kinek ne hulltak volna örömkönyei illy jelenetre? sok illyen jelenet, és rövid időn mentve a haza.

E ö t v ö s T a m á s,
wngi kor. biztos.

Kassa, april 26. Jelenleg Kassa igen élénk; a város és környéke hemzseg harczzomjazó lelkes csatárainktól; nincs nap, hogy egyes csapatok ne érkezzenek, mellyek aztán a polgárság által őszinte éljenekkel fogadtatnak. Eperjesen, mint beszélük, Vogel general lebzsel, 5000 főnyi táborával, mellynek nagyobb része mind kötlen fogott galicziai ujoncz; Vogel akarna is jöni Kassa felé, nem is; ha már Kassának nem jöhet: azon esetben legalább az a célja: hogy a Szepességén és bányavárosokon keresztül Windischgrätz főtáborával egyesülhessen. A Szepességén már is, mint beszélük, 1200 császári katona zsarolja és fosztogatja a városokat és helységeket; a jó érzelmi lakosok pedig elfogatnak és Galicziába szállíttatnak.

April 26-án déli 12 órakor 2 század érkezett meg a vadász-csapatból, mint csataedzett bátor harcosok, ének- és zeneszóval jöttek; hazafui öröm és lelkesedés lángolt minden ajkon e próbált vitézségü hazafiak láttára. Dembinszkit ohajtva várjuk. Aprilis 21-én Kassán valóságos csuda történt; a 43-ik zászlóalj vitézei megérkezvén, a város háza előtt képeztek sort s a városi tanács elég nagylelkű volt őket az erkélyről egy hallható éljennel, melly hangosabb is lehetett volna, megtisztelni; mindössze 6 tanácsnok állott az erkélyen, köztök három lelkes magyar érzelmi polgárok által; különös, hogy a schwarzgelb tanácsnokok dura necessitas-szülte éljeneknek is tudtak sajátságos comme il faut schwarzgelb színezetet kölcsönözni. Már szinte örülni kezdék a tanács ezen látszólagos megtérésén, midőn értésemre esett, miszerint a pénteken tartott városi közgyűlésen is a tanácsnokok többsége hű maradt schwarzgelb typosához; jelen voltak állítják, miszerint e közgyűlésen egy lelkes képviselőnek azon indítványa: hogy az aprillis 14-kei függetlenségi nyilatkozvány következtében a kormányelnökhez a kassai polgárság részéről hódoló felirat intéztessek, a schwarzgelb helyettes polgármesternél és a tanácsnokok többségénél viszhangra nem talált légyen. Különösen felöltő Aranyossynak abbeli okoskodása, miszerint ő a Közlönyt nem tekinti hivatalos organumul, addig tehát míg a dolog hivatalosan nem adatik a nemes tanács tudomására, e tárgyban intézkedni nem lehet. Szeretnők tudni, mi lehet az oka, hogy a kassai takarékpénztár, mióta magyar katonaság van a városban, csaknem mindig és folytonosan zárva tartatik, mintha ellenséges tábor megszállva tartaná a várost?

Aprilis 23-kán megyei bizottmányi gyűlés volt Kassán. Az elnök alispán lelkes szavakban előadta az april 14-ki függetlenségi nyilatkozvány fontosságát, megemlíté röviden az austriai ház zsarnok uralmát, melly 3 század folyamán át nehézkedett szeretett hazánkra. Aztán felolvastott a hadügyministerium levele, mellyben a megye, hátralevő ujoncztartozása kiállítására felszólíttatik. Az összeíró küldöttségek majus 3-kán kezdendik meg e tárgyra vonatkozó működéseiket. Az ezen alkalommal felolvasott választmányi jelentésekből szomorúan győződöttünk meg az iránt, miszerint Abauj egy részében, különösen a füresi járásban, a nép kevés rokonszenvet tanusit a haza szent ügye iránt; s ezt leginkább olly tót helységekről mondhatni, mellyeknek schwarzgelb lelkeszei: König János vicarius ama hazaáruló encyclicáját, mellyben az austriai ház dicsőítetik, a magyarok pedig lázadó csoportjainak káromoltatnak és a nép király iránti hűségére buzdíttatni parancsoltatik, — a nép közt kihirdetni jónak látták, az illy helységekből az összeíró ujonczok a hegyekbe szaladtak, sőt már utonállási kísérletekről is beszélnek. Egy helységben akadtak olyanok is, kik az adót megtagadták. A megye czélszerűleg rendelkezit, határozván: hogy az illyen szökényekre nem csupán a törvény rendelete szigoruan fog alkalmaztatni, hanem egyszerűs mind az előadandó esetekben statarium elébe fognak mint utonállók vonatni. Megpendített: miszerint a fiaikat elszöktető apák telkeiket mint

honáruk vesztésék el; de nem tudtuk kivenni, határozattá vált-e, vagy sem?

Egy kassai polgár e napokban Sárosban volt ökrököt vásárolni, a parasztok elfogták, és vitték Usz Ottó szolgabíróhoz, s illy párbeszéd keletkezett köztök: Usz: hogy mert az ur ide jöni? Kassai polgár: hogy ne mertem volna, hiszen Sáros még Magyarországon van, én meg magyar polgár vagyok. Usz dühhél: Sáros nem Magyarország többé, ön foglyom, ökreit ezennel elkobozom, önt pedig Vogel tábornokhoz küldöm. Akkor a kassai polgár kezében volt magyar bankót pillantván meg — folytatá: Ez nem pénz! és kiragadván kezéből összetépte. — Vogel azonban az ökrök árát kifizette, és az ökrököt megtartván a kassai polgárt szabadon eresztette.

N.-Bánya, apr. 20. Géczi-század századosától a n.-bányai katonai parancsnokágnak Kisnyires aprilis 18-kán 1849. N.-Bányán. Ma délután 4 órakor azon magán tudósítást kaptam, miszerint a kővárvidéki véres események egyik főtenyezője, s néhai B. Huszár Zsigmond kintző gyilkosa, Frink Ignác Frinkfalván tartózkodik, rögtön lóra ültem s 6 nemzetőrhuszárt magam mellé rendelvén, mint szintén Pokol Ignác itteni lelmi biztost is kalauz gyanánt magammal vivén; Frink falujába megérkeztünk, s ottani tanyáján megrohantuk, s életben elfogtuk; a házban, hol tartózkodott, berohanásom előtt pár perczezel egy kést felkapván, nyakát akará elválni; de a kés életlen levén, csak kevésse sikerült torkát megsérteni. A rabot megkötözve Kis-Nyiresre hozattam s innen várom, mélyen tisztelt százados urnak, mint főparancsnok uramnak a hova leendő kísértetés végetti további rendelkezését. Ez alkalommal egy sorshuzás elől megszökött ujonczot is elfogtam.

Nagy Elek,
százados.

Sergeink illető részei april 27-dikén Ács felé előnyomultak. Táborunkban azon gyanu támadt, mintha az ellenség a komáromi ostromra használt hadi készületek egy részét az erdőkben elásta volna. Egy 60 fontos bombavető meg is találtatott.

Ugyanezen erdőben nagymennyiségű lőszerrek, töltött és töltetlen bombák, egész üteg ágyugolyók, löporos hordók s töltények taltáltattak, mellyek elhordására néhány száz kocsi kellett.

Az ellenség három részre van szakadva. Jobb szárnya Fehérvár felé húzódik. Centruma Győr felé, balszárnya Pozson s Lipótvár körül.

Szegedi hírlapból. Hiteles kuforrásból tudatgatjuk, hogy Perczel Becskereket april 30-kán bevette; a részletek legközelebb.

Pesten april hó 5-én.

A ki a m. é. schwechati ütökzet következtében elfelejthetetlen 18 éves fiamat elvesztettem, és megrögzött feketesárga hallgatóim által majd mar-

tyrjává lettem fáradhatatlan hazafiságomnak: azt tegnapi borzasztó éjjel azon szerencsétlen csapás érte el, hogy a budai vár kanibál-szívű parancsnoka által Pest fővárosunkra küldött rettenetes vést hozott bombáinak egyike éjfélelőtti 11 órakor fekete sas utcában levő épen azon házra mennydörgő robajjal esett le, mellyben az én szeretett, itt iskolába járó harmad születésű 11 éves fiam Lajos, jó testvéröcsémnél Melczer Lajos prof. úrnál lakott, és ez által nem csak a 3 szobában levő butora kis darabokra törtetett össze, és ő maga, drága neje és kis gyermeke kisebb nagyobb mértékben megsebesítettek, hanem kivált nevezett ártatlan fiamnak bal lába oly kegyetlenül zúzatott össze, hogy mai napon a Rochus kórházba hozatván, majd egész czombjával amputáltatott, és így azon reménydús és áldott ifju, a ki 14 nappal ezelőtt Rákos-Keresztúron 14 württembergi huszárnak életét az épen akkor rablás végett oda érkezett 100—150 vasasnémet ellenében megmentette, ha e kétes kimeneteli próbát kiállandja, nyomorult egy lábú emberi alakká tétetett!

Szülék, emberbarátok, hazafiak, a kik tudjátok, mily iszonyatos látvány, egy különben testileg és lelkileg kitüntetett, virgoncz, életörült, és életrevaló, oly hirtelenül mindörökre elnyomorodott egy lábú emberi alakká lett ifjunak állapota, szánjátok meg őt; ti pedig győzedelmes harczosok, vitézek és hősök, kivált ti, a kik Rákos-Keresztúron levén, őt mint határtalan buszóságú hazafit, a zsarnok osztrák ellenében egykori kis Hannibalhoz hasonlót ismertétek, bocsuljátok meg az ő leirhatatlan szenvedéseit, s ha kilábol, egész élete hosszán tartandó nyomorúságát, az azt okozott barbarokon és gyilkosokon!!*)

Melczer János,
Rákos-Keresztúri evang. lelkész.

Welden altábornagy hiv. jelentése a bécsi hadügyministeriumhoz.

(Elfogatott egy guerilla-csapat által.)

Esztergom april 20 1849. reggeli 9 $\frac{1}{2}$ óra.
A 10-kén szenvedett váci veszteség után a két brigáda, melly Jablonovszky herczeg parancsai alatt az Ipolysághra s Balassa-Gyarmatra vezető utak őrzésére vala kiállitva, visszavonult

*) E szerencsétlenségében is oly hazafias érzelmű atyának borzasztón igazságos imádságát isten is meghallgatandja.

A szerk.

Löled és Körmenten át Nagysarlóra. A főserg Pesten maradt egy körben felállitva, s annak tartaléka Budán.

Seregünk hadi mozdulataiban azon állapotást, melly f. hó 10-kétől 19-dikig tartott, arra használta az ellenség, hogy haderejének legnagyobb s legjobb részét Vácztól Ipolyság és Léván át a Garan felső részére vesse, hol az átmenet a folyón kedvezőbb. A már korábban kirendelt tartalékserg, melly a császár ő fge parancsából 3 brigádból áll, s részint Morvából, részint Austriából gyülekezett Pozsony körül, kapott ugyan azonnal parancsot Wohlgemuth altábornagy vezérlete alatt a Vágon s Nyitrán átkelni s a Gara n folyóig előnyomulni. Mivel azonban a vonal Vácztól Léváig sokkal kurtább, mint Pozsonytól odáig, ezért az ellenség egész erejét sokkal korábban gyűjthette ott össze, mint Wohlgemuth altábornagynak lehető lett volna Köbölkút és Kéménden keresztül odajutni, hova időközben Jablonovszky tábornok sergei b. Jellachich által visszavonattak.

En időközben a magyarországi hadseregek rármuházott fővezérletét átvettem a legkedvezőtlenebb körülmények közt, mellyek valaha létezhettek.

Allig megismerkedve az előbbi rendezkedések s tervekkel élén egy igen vitéz de négyhónapi nehéz táborozás fáradalmi által nagyon kimerült seregnek, oly állásban, melly manoeverekre teljesen alkalmatlan, közötté egy az ellenség által keményen védett várnak és egészen ellenséges érzelmű Budapestnek, mellyet védentünk nem lehetett, összeszoritva — érkeztem f. hó 17-kén Esztergamba.

A harczolható seregszám betudásával az ujjolag összevonulandó csapatokkal alig ment 45,000 emberre, miből még 5—6000 embert az Alduna őrzésére kelle fordítani.

Defensivára láttam magamat visszanyomatva, de minden támaszpont nélkül. Vác fel vala adva, Pest és Buda jobb vala nekem, ha nem léteznék, és Esztergam az egyodúli átkelési pont a Dunán egy igen rosz defilée, mellybe nehéz a be- és kimenet.

A választás, mit kell most tenni, nem vala nagy. Megakadályozni, meddig csak lehet, hogy az ellenség a Garanon átkelve, Nyitra vagy Komárom felé vonulhasson, azon részét, melly Pest körül áll, egész erővel megtámadni. Esztergam lón a Pivót, mellyen mint igen korlátolt téren még mozoghatam.

F. h. 18-kán kapta hadszertárnok b. Jellachich a parancsot a Pest előtt igen meggyengült ellenség megtámadására s visszanyomására, és Wohlgemuth altábornagy serge megerősítve Kéméndről Weigel brigádja által, melly örködve állott Komárom előtt, parancsot vett Malas, Czö-

ke, Dese felé előnyomulni s az ellenséget, melly már a Garan felső részén átkelt, megtámadni; ő nagyon kifáradt sergeivel 19-kén éjjel érkezett meg positiojába.

Segítségemül Csorics altábornagy hadtestét vontam még Esztergamba, melly épen az időben igen kifáradtan jutott oda.

19-én korán reggel megtámadott a sokkal nagyobb számú ellenség Malas és Dese közti állásunkban, megkerülte Kis-Malasnál jobb szárnyunkat és visszanyomta azt Tarnádig.

En a Csorics-osztályt Kéménd és Párkány közt védtil (zur Unterstützung) állitám ugyan föl, de azt egy más ellenséges csapat, melly Ipolyságtól Pásztón keresztül Kis-Gyarmat és Pald felé a Vág balpartján nyomult elő, paralyálta; ugy látszván, mintha Paldnál akarna — hol az első, reá nézve kedvező, átmeneti pont volt, — Kéménd felé menni. A helyi előny az ellenségé volt, valamint Kövesdnél; az első hely három, az utóbbi félóránnyira fekszik, honnan az a hátrány keletkezett, hogy ha az átmenet Kövesd mellett az ellenségnek sikerül, a Wyss-brigáda, melly Kéméndnél volt felállitva, Esztergamba nem ért volna többé. De Esztergam minden áron megtartandó volt, mert onnan Buda hátulról megtámadható. En már 14-dik éjjel a hg. Schwarzenberg Eduárd osztályát Esztergamba rendelém Budáról; de az csak 21-kén érkezhetett meg.

Welden s. k.
tábornagy.

Pest majus 7-kén 1849.

Miskey, volt pestmegyei főszolgabíró, s ujabban Windischgraetz-féle ujonczállitási cs. kir. biztos, Buda felé nyomuló seregünk által elfogatván, Kovácsiban, a táborig véstörvényes ítélete szerint agyonlövettet. Halála perczében nyugodt vala. — „Kérem, hirlapokban közölni halálos ítéletemet — mondá az elítélés felolvasása után — hadd lássa a nép, mire viszi a császár a magyart.“ — Így kellett volna éreznie életében, s nem jutott volna e gyászos sorsra. A megbántott haza nem bocsáthatá meg bűnét, neki veszni kelle, számára csak istennél lehet bocsánat.

-- Igaz Dániel ügyvéd, a Pestről Budára húzó császári seregtől egy zsákban tizenhét pár és fél egészen új bakkancsokat fogván fel, azokat a helybeli térparancsnokságnál a magyar sereg számára letette.

— Mazovetzki Johanna asszonyság, szerkesztésünkben két inget, két gatyát és két font tépést tett le a haza oltárára.

Megjelenik e lap MINDEN ESTE. Előfizethetni e lapra Pesten Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. Egyes szám ára 3 kr. pp.